

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

59-1



Brno 2018

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 59
Volume 59

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Azu design, s. r. o.
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce	Hlinsko – Kouty I. Oboustranně plošně retušovány hrot se čtyřmi přiloženými uštěpy (obr. 3, str. 23).
Cover Photography	Hlinsko – Kouty I. Bifacial point with four refitted flakes (Fig. 3, Pg. 23).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2018
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Copyright ©2018 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

ÚJEZD U BOSKOVIC (OKR. BLANSKO)

„Zlatník“. KLPP. Depot. Průzkum detektorem kovů, záchranný výzkum.

V únoru 2017 ohlásil Eduard Konečný nález hromadného nálezu bronzových předmětů, z kterého vyzvedl tordovaný drátěný kruh. Dne 19. 2. 2017 proběhl v místě nálezu záchranný výzkum. Lokalita se nachází na severním prudkém nepřístupném skalnatém svahu kopce Zlatník naproti zřícenině boskovického hradu. Celkem bylo mezi kameny vyskládáno 19 předmětů, někdy ve skupinkách (např. 4 náramky zapletené do sebe) většinou se jednalo o drátěný kruhový šperk zdobený jemnou rytou výzdobou, ve dvou případech tordovaný, dále jeden srp, jeden litý kruh o průměru 10,5 cm a malý litý kroužek o průměru 3,1 cm. Artefakty byly vyzvednuty z plochy 1,2 × 0,7 m, některé předměty musely být původně uloženy na povrchu (hloubka nálezů se pohybovala mezi 9 až 27 cm). Depot (obr. 16), složený převážně ze šperků, obsahoval předměty beze známek opotřebení a na základě předběžného určení je datován do pozdní doby bronzové. Působivý charakter okolní krajiny (kamenitý terén, rostlé skály) a také povrchové uložení nových nepoškozených předmětů mezi kameny by napovídaly rituálnímu uložení nebo obětině v kontextu sakrálně vnímané krajiny (Salaš, Jarůšková 2018, 131).

Kopec Zlatník je z minulosti znám v souvislosti s tzv. „boskovickým pokladem“ stříbrných mincí z období třicetileté války. Vzhledem k tomuto i výše uvedenému bronzovému depotu byla na Zlatníku provedena skupinová prospekce s detektory kovů. Možná i vzhledem k nepřístupnosti terénu a kamenitému povrchu však nebyl zaznamenán žádný další pravěký nález.

Zuzana Jarůšková

Literatura

Salaš, M., Jarůšková, Z. 2018: Poznámky k současnému stavu fondu metalických depotů doby popelnicových polí v regionu Malé Hané. *Pravěk* Nová řada 25, 119–136.

Resumé

Újezd u Boskovic (Bez. Blansko), „Zlatník“. Die Lausitzer Urnenfelderkultur. Depotfund. Lesefund mit Hilfe des Metalldetektors. Rettungsgrabung.



Obr. 16. Újezd u Boskovic. Bronzový depot.

Abb. 16. Újezd u Boskovic. Bronzener Depotfund.

VELKÉ OPATOVICE (OKR. BLANSKO)

„Fitřefy“, p. č. 2089/2,3,4. KLPP – lužická fáze. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Čtvrtá etapa záchranného archeologického výzkumu v roce 2017 byla vyvolána erozí především jihozápadního profilu stavby a ve 2 případech také na severozápadním svahu. Profily pod úroveň terénu zahlubené stavby haly tvoří ze dvou stran (severovýchodní a jihozápadní) odbagrované svahy stavby o výšce 2,5–4 m. Oderodovaný svah odkryl porušené žárové hroby již v sezóně 2016 (5 hrobů; Jarůšková 2017), pokračující eroze pak v roce 2017 odkryla další 3 hroby, objevené během náhodných návštěv staveniště. V roce 2017 naplánoval investor opěrnou zeď na zajištění erodujícího jihozápadního svahu, proto byl na konci srpna zarovnan profil svahu bagrem a hlína z něj postupně odtěžena. Během těchto prací bylo na jihozápadním profilu objeveno dalších 6 porušených žárových hrobů. Celkově bylo v sezóně 2017 objeveno devět hrobů, které byly označeny jako H1816 – H1824. Preparace a dokumentace hrobů probíhala ve dnech 30–31. 8. 2017. Dne 31. 8. provedl Michal Přichystal z Ústavu archeologické památkové péče Brno geodetické zaměření nových hrobů.

Z devíti hrobů byly 4 popelnicové a 5 jamkových. Jamkové hroby se na profilu projeví jako černý probarvený flek (koncentrace uhlíků, příp. kremace) o různých rozměrech a tvarech. Podrobná preparace a dokumentace proběhla jenom u jednoho z hrobů H1816, u ostatních to vzhledem k nepřístupnému terénu nebylo možné a byly dokumentovány jenom fotograficky. Hrob H1816 tvořila popelnice s kremací, dno hrobu bylo upraveno – vyloženo kameny. Dochoval se větší plochý kámen, na kterém byla položena popelnice a tři menší kameny. Ze čtyř etap záchranného archeologického výzkumu se podařilo identifikovat celkem 109 žá-

rových hrobů (Jarůšková 2016; 2017). Popelnicové pole u Velkých Opatovic, o jehož existenci se vědělo již před více jak 100 lety (Lipka 1903), je největším popelnicovým pohřebišťem zkoumaným na Moravě v posledních 30 letech. Pohřebišť z tohoto období byla v podobném rozsahu nedávno zkoumána ve východních (Jaroměř – Čáslavky) nebo středních Čechách (Kutná Hora).

Zuzana Jarůšková

Literatura

Lipka, F. 1903: Popelnicové pole u Vel. Opatovic. *Pravěk* 1903(4), 143.

Jarůšková, Z. 2016: Velké Opatovice (okr. Blansko). *Přehled výzkumů* 57(1), 232–233.

Jarůšková, Z. 2017: Velké Opatovice (okr. Blansko). *Přehled výzkumů* 58(1), 229–230.

Resumé

Velké Opatovice (Bez. Blansko), „Fitréfy“. Die Lausitzer Urnenfelderkultur – Lausitzer Phase. Begräbnisstätte, 9 neue Gräber. Rettungsgrabung.

ZLÍN (K. Ú. MALENOVICE U ZLÍNA, OKR. ZLÍN)

„Rybničky“. Kultura lužických popelnicových polí (?). Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace stavby: ZM ČR 1:10 000, list 25-31-24, v ploše mezi body 225/93-223/91-225/88 -229/88 mm od Z/J s. č.

V průběhu archeologického výzkumu byla zjištěna přítomnost archeologických objektů, které představují západní okraj pravěkého sídliště situovaného východním směrem v trati „Zadní mezicestí“. Jelikož na dotčeném pozemku nebyla realizována stavební činnost, která by přímo ohrožovala přítomné archeologické objekty (skrývka ornice byla uskutečněna z důvodu navýšení terénu), nebylo přistoupeno k jejich exkavaci, ale pouze k zaměření pomocí ruční stanice GPS. Po uskutečnění měření byly objekty překryty vrstvou zeminy, na kterou byla uložena skrytá ornice.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Resumé

Zlín (Kat. Malenovice u Zlína, Bez. Zlín), „Rybničky“. Lausitzer Urnenfelderkultur (?). Siedlung. Rettungsgrabung.

ŽERANOVICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„U dálnice“. KLPP. Sídliště, pohřebišť. Záchranný výzkum.

Lokalizace: vymezení souřadnicemi GPS 1 : 49.2992017N, 17.6081556E, 2 : 49.2990056N, 17.6079519E, 3 : 49.2978583N, 17.6110953E, 4 : 49.2976344N, 17.6109775E.

Předběžným archeologickým výzkumem na stavbě silnice R4901 Hulín – Fryšták byly objeveny archeologické situace na katastru obce Žeranovice, v trati „U dálnice“. Lokalita se nachází na mírném svahu východním směrem exponovaného kopce, nad pravým břehem potoka Žeranovka.

Výzkumem bylo prozkoumáno celkem 10 archeologických objektů, z toho 7 pravěkého a 3 středověkého stáří. Pravěký materiál lze datovat do období popelnicových polí. Keramický materiál převážně středověkého stáří byl objeven i ve splachových vrstvách nad údolím potoka, které byly zkoumány pomocí sítě kontrolních sond. V jedné ze sond byl objeven poněkud hůře dochovaný hrob kultury lužických popelnicových polí. Z hrobové výbavy zbyla jen spodní část zásobnicové nádoby, několik zlomků z menší nádoby a zkorodovaný zlomek bronzového předmětu. Z výplně zásobnice pochází i menší počet přepálených kostí.

Arkadiusz Tajer

Resumé

Žeranovice (Bez. Kroměříž), „U dálnice“. Spätbronzezeit – Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Gräberfeld. Rettungsgrabung.